

NYHEDSBREV

Nr. 15 – 2019

Mange græsmarker, men intet led til at holde de sorte Angus'er inde i folden

Tekst og fotos: Mogens Stendal

Mail: mogens.stendal@outlook.dk

Ajshøj Angus ligger ved Løgstrup, vest for Viborg. Her har John Hansen aldersmæssigt nu rundet de fire snese. Fru Rigmor mangler nogle år i at nå lige så langt. Når talen falder på, hvor længe parret har tænkt sig at fortsætte med deres fine avlsbesætning af

sorte Aberdeen-Angus, forklarer John Hansen, at parret tidligere sagde: "Vi ta'r en snes år ad gangen." På det seneste er det så ændret til en horisont på ti år. Med et vist forbehold, forstås. Der kan jo komme noget på tværs, for eksempel udfordringer med helbredet, og så er parret parate til at revidere tiårsplanen.

Men der skal ikke herske tvivl om, at Rigmor og John Hansen ånder og lever for deres Angus'er. De ønsker at fortsætte med dyrene, så længe helbredet tillader det, og så længe de synes, det er sjovt. Og sjovt, det er det i den grad stadig. Vores Angus'er er simpelthen vores liv, afslører Rigmor Hansen.

Men for øjeblikket sælger Ajshøj stort set alle årgangens kviekalve, så i de kommende år vil vi nok se en lidt mindre Ajshøj-besætning. Jamen, det er jo en naturlig tilpasning i takt med, at tiden går.

Fra store lastbiler og grusgrave til store Angus'er

Som unge startede Rigmor og John Hansen i 1966 en tilværelse som entreprenører. På et tidspunkt havde de 10 store lastbiler kørende i Løgstrup og Viborgs opland. Hertil tre grusgrave og 13 ansatte. Dengang lå det ikke i kortene, at parret skulle blive blandt de ypperste Angus-avlere i Danmark.

Familien blev hurtigt suppleret med en søn og to døtre. Så skete der i 1976 det, at en bekendt med Hereford havde en ko, som bare ikke ville vide af sin nyfødte kalv. Det endte med, at Rigmor og Johns dengang mindreårige døtre fik kalven, som de flaskede op. Men kalven skulle jo have selskab, så der blev indkøbt en håndfuld Hereford samt lejet noget jord, hvor de kunne have dyrene.

I 1979 blev de første Angus købt, og interessen for kvægavl blev skærpet. Kvæg er levende individer og noget helt andet end sten og grus.

Så i 1984 blev gården købt. Dengang hed den Terkelsgård, men fik navneforandring til Ajshøj, op-

Ajshøj Angus

Rigmor & John Hansen

Kvostedvej 1, 8831 Løgstrup

Tlf. 8660 4011

E-mail: mail@rigmorjohn.dk

www.ajshoj-angus.dk

- Gården med 61 ha købt i fri handel i 1984
- 40 ha dyrkes med græs samt lidt korn (ved omlægning af græsmarker). Resten er skov og mose
- Tidligere stor entreprenørvirksomhed
- Pt. 55 stk. sorte Aberdeen-Angus
- Tre voksne børn, otte børnebørn, fem oldebørn.

kaldt efter en gravhøj oppe i skoven. Entreprenørforretningen fortsatte til 1992, og siden har Rigmor og John Hansen alene beskæftiget sig med kvægavl med Aberdeen-Angus. Og det med stor succes, må man sige.

Der var 96 køer, da Ajshøjbesætningen var størst. I besætningen er der fortsat dyr af tre blodlinjer med afsæt i to importerede køer i 1989 – en fra Skotland og en fra Sverige, samt en importeret ko fra Canada i 1992. Ajshøj Angus var nogle af de første herhjemme, der så mulighederne i og behovet for den nuværende større udgave af Aberdeen-Angus.

Ud over de tre importerede køer er det især to tyre, importeret fra Canada: *Castle Acre Calypso 202X* (1989) og *Geis Gambler 21'90* (1991), der har sat standarden hos Ajshøj Angus.

Rigmor og John Hansen er af normal størrelse; men koen, der hører til blandt Ajshøjs bedste, og dens otte måneder gamle kviekalv har en mere end "godkendt" størrelse

Flittige udstillere

Gennem årene har Ajshøj udstillet mange dyr på Landsskuet, Kimbrerskuet og Kødqvægskuet samt tidligere også på et par af de mere lokale skuer. Og det har været med stor succes, hvilket et mødelokale i en af staldbygningerne vidner om. Her hænger masser af bånd og rosetter fra de mange topplaceringer.

De to store tyre fra Canada, Calypso og Geis Gambler, gav lige i begyndelsen dommerne grå hår i hovedet. Hvor skulle de placere disse "anderledes" og større tyre? Resultatet blev derfor nogle gange en placering midt i holdet. Men snart var der herhjemme et generelt ønske om større Angus'er, og begge tyre har efterfølgende hentet

Bånd og rosetter – beviser på Ajshøjs succeser på dyrskuerne

megen succes og hæder hjem til Ajshøj. Således blev Geis Gambler tre år i træk Interbreed vinder på diverse skuer.

Siden 2015 har Ajshøj ikke udstillet. Jeg har lidt svært ved at finde årsagen. Måske på grund af Ajshøj-folkenes alder? Men et par knap så gode oplevelser med en dommers afgørelse og omtale af deres dyr har nok også spillet ind.

De to tyre fra Canada har bidraget med andet og mere end hæder i bedømmelsesringen. For egen regning fik Ajshøj-folkene tappet sæd af tyrene. Der er solgt sæd til såvel en håndfuld forskellige lande som til danske avlere. Tyrene har også været med på avlsforeningens insemineringsteam. Som udgangspunkt var Calypso og Geis Gambler ret store investeringer, men pengene er kommet hjem igen. Mere end godt og vel. Købet af disse to tyre er noget af det bedste, vi har gjort, vurderer John Hansen.

Fred og ro i flokken...

Med daværende landskonsulent Mogens Hansens mellemkomst blev Geis Gambler i 1996 optaget i Guinness Rekordbog som verdens største tyr: 171 cm over skuldrene og 1.744 kg på vægten. Sådan! Begivenheden blev flittigt omtalt i medierne, og Rigmor Hansen udtalte til dagbladet Jyllands-Pos-

ten om Gambler: *”Han ved slet ikke, hvor stærk han er. Når han klør sig på hegnet, lyder det, som om han er ved at vælte hele huset.”*

ATV og traktor har uhindret adgang til alle græsmarker

Da John Hansen for mange år siden var på besøg i Norge, så han for første gang færister. En færister er metalstænger eller lignende lagt hen over en mindre udgravning i jorden ved indgangen til en mark. Dyrene kan/tør ikke gå på disse stænger, og der er derfor ikke behov for at sætte et led op. Færister holder dyrene inde på marken samtidig med, at køretøjer og fodgængere uhindret kan passere ved at køre eller gå hen over ristene.

Oppe i Norge tænkte John Hansen: Hvor smart. Sådan nogen vil jeg have hjemme på Ajshøj. Så tænkt, så gjort. I dag er der således færister ind til samtlige græsmarker på Ajshøj, og der er nu 12 færister. Nu er der ikke længere noget med, at man skal ud af traktoren eller ned af ATV'en, når man skal ind eller ud af en græsmark. Man kører uhindret igennem. Og det benytter de på Ajshøj sig af hver eneste dag. Og med færister er der ikke længere noget med at glemme at lukke et led. Det er der vist mange, der har oplevet mere end én gang, mig selv inklusive.

ATV'en med John Hansen i førersædet og fru Rigmor bagpå. Klar til at køre over en af Ajshøjs mange færister. ATV'en har en maks. hastighed på 40 km/h

Op til to gange dagligt er John og/eller Rigmor rundt ved alle dyrene. Oftest kører de sammen på en af gårdens ATV'ere. John styrer og Rigmor sidder lige bag husbonden. Som regel kører de på den store, som John fik i fødselsdagsgave, da han rundede de fire snese. De tjekker, at alt er i orden på marken, de går iblandt dyrene, snakker med dem, og rører ved dem. Resultatet er slående: Samtlige Ajshøj-dyr er rolige og tillidsfulde.

Selvom jeg som vildtfremmed går tæt på dyrene, så flytter de sig ikke ud af flækken.

Rigtige avlere ved, hvad de gør

Hvert år har Ajshøj tre-fire avlstyre i arbejde. Dels tyre af eget tillæg, men også indkøbte. De inseminerer i et vist omfang, men de synes ikke altid, det går for godt med at opnå drægtighed.

Geis Gambler blev født for 30 år siden. Af de 5.000 Gambler-sædportioner, der dengang blev tappet, er der cirka 300 tilbage. Jamen, er der nogen, der i dag vil bruge så gammel sæd? Jo, Ajshøj-folkene kan godt finde på det. Således er der i 2019 født en kalv med Geis Gambler som far. I 2020 kommer der tre Gambler-kalve.

Denne tyrekalv har 30 år gamle Geis Gambler som far. Der kommer yderligere tre Gambler-kalve i 2020

Et interessant eksperiment, tænker jeg. Men jeg tænker også: Er det nu også avlsmæssigt fornuftigt? Der er da sket en avlsmæssig fremgang, siden Gambler blev født. Men jeg lader det blive ved tanken. For jeg ved ganske udmærket, at rutinerede avlere godt ved, hvad de gør. Og når jeg tjekker Geis Gambler på Kvægdata-basen, kan jeg konstatere, at han trods den fremskredne alder fortsat har et positivt S-indeks. Dertil kommer, at tyrens avlsværdital for Eksterior og for Kælvning er meget høje.

Avlsværdital er ellers ikke det, Ajshøj-folkene går mest op i. John kigger ikke den vej, men når Rigmor sidder ved skærmen, kan hun ikke lade være med at tjekke dem. Dels egne dyr, men også andres dyr på hitlisterne. Når talen falder på avl, vil de begge gerne ”med egne øjne se og vurdere.”

Et godt avlsdyr er ikke nødvendigvis det mest perfekte dyr at se på. Et godt avlsdyr er det, der giver

det bedste afkom. Det er ko 32 på Ajshøj et godt eksempel på. Koen er født i en anden besætning, har ikke noget navn, men er ud af ren Ajshøj afstamning. Koen er nu 11 år gammel, men ikke just én, der vil gøre sig på et dyrskue. Alligevel er flere af dens døtre nu højt skattede køer hos Ajshøj. Derfor er ko 32 en god avlsko.

Sådan værner Ajshøj kalvene fra: En patteplade i næsen forhindrer kalven i at patte moderen, så mor og kalv går fortsat sammen under fravænnin-gen. En human måde at fravænne kalve på, siger John Hansen

Ajshøj-folkene fremhæver Angus' moderegenskaber og deres høje mælkeydelse som nogle af racens fordele. Ja, og så er de bare så flotte at se på ude på marken.

Rigmor Hansen mener, at gode tyre blandt andet er dem, der giver afkom med gode kløve, hvor der ikke er behov for beskæring, samt giver holdbare døtre, og så må de ikke give hvide aftegn – og afkommet skal naturligvis have et godt temperament.

Gode og store oplevelser med Angus

Rigmor og John Hansen er glade for deres dyr. Det er hævet over enhver tvivl. Men de har hver især lidt svært ved at pege på én bestemt begivenhed, som står som det største.

Men da jeg presser dem lidt, tænker Rigmor alligevel tilbage til 1995, da Calypso blev vinder af Interbreed på Kødkvægskuet i Herning. Det var faktisk en bevægende oplevelse – ikke mindst fordi, ingen på forhånd havde set Calypso som vinder. Jo, John husker det også som en god oplevelse.

Men dette, at Ajshøj en håndfuld gange, for egen regning og risiko, har fået tappet sæd af deres tyre og kunnet omsætte sæden, føler John Hansen er noget ret specielt og et tegn på, at Ajshøjs avlsarbejde er lykkedes.

